

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله وسلام على خير خلقه محمد وآله وعترته
اجمعين وبعد لما طلب مني بعض طلبه
الاستفادة الشريفة على الامثلة المختلفة ااردة
وسميت به يقين وقلت بعون الله المعين هذه
الامثلة المختلفة هذه اى المترتب لها صنف
ذهنى تحيلا يعنى اوقيا جعفر الفاظ يا خور معاني
يا نقوش يا الفاظله معاني يا الفاظله نقوش
يا معاني ايله نقوش يا الفاظله معاني نقوش
الامثلة مثال لرد يعنى صيغة لرد المختلفة
برى برينه مادده وصورته مخالف قدر معلوم
اولكه هر طالبه مقصودى اولان علمه شروع
مقدم اوج شئ بلمك لارمدر اولا اوقيا جعفر
علمك تعريفنى ثانيا موضوعنى ثالثا غرضنى
تاكه كندويه اول علم صرف مجرول اوليه
وما لا يعنيه جالشبيه وهو سى زياده اوله

پس ايمدى صرف لغته تغيير معنا سنده در
اصطلاحده تحويل الاصل الواحد الى امثلة مختلفة
لمعان مقصودة متكلمك صفتى مراد اولنسه
واكرفن مراد اولنورسه تعريفى علم يا اصول يعرف
بها حول بنية الكلمة التى لست باعرب
صرفك موضوعى قياسيه وقياسيه به مثابه
اولان كلمه لرد ريرا هر بر علمده ندى بحث
اولنورسه اكما موضوع دير لرو صرفده غرض
آيتى كرميه لره واجاديت بنويه لره وفقه
شريفه معنا ويرميه قادر اولوپ ايد الابدان
سعادت دارين ايله مكرم ومقررا ولقدر
دخى هر كسه كلمه بلمك لارمدر لغته كلمدن
ما خود در جرح معنا سنده وجه مناصبتى
بويدن ظاهر اولور جراحات اللسان لها اليتام
وللايتام ما جرح اللسان واصطلاحده لفظ
وضع لمعنى مفرد يعنى معناه مفردا يچون وضع
اولنان بر لفظدر وكلمه اوچدر اسم فعل

حرف اسم لغته عالی یا علامت دیمکدر اصطلاحه
مادل علی معنی فی نفسه غیر مقترن باحد
 الارضنه الثلاثه یعنی بر کلمه در کندی نفسنده
 معنایه دلالت ایدراوچ زمانک برینه مقارین
 اولما قسطنین و فعل لغته حرکت البدن بعضا
 اوکلا یعنی شیء اشلمیه دیرلر و تاثیر معناسه
کلور مجاز اصطلاحه مادل علی معنی فی نفسه
 مقترن باحد الارضنه الثلاثه یعنی بر کلمه در
 که کندی نفسنده معنایه دلالت ایدر
 او یله معنا که اوچ زمانک برینه مقارند
 و حرف لغته طرف و جانب دیمکدر اصطلاحه
 مالا یدل علی معنی فی نفسه بل آله لفرم غیره
 یعنی بر کلمه در که کندی نفسنده معنایه
 دلالت ایلمز بلکه آخری فرم اتمیه برالتدربانه
 ضم اولند قد کندی معناسی فرم اولسور بونده
 صکره بلکه امثله مختلفه صیغه سنده یکرمی
 التي لفظ وارد در نحو فعل یفعل فعلا

فیه فاعل و ذاک مفعول لم یفعل لما یفعل
 ما یفعل لا یفعل لن یفعل لیفعل لا یفعل
 افعل لا تفعل مفعول مفعول فاعله فاعله
 فاعیل فعلی فاعول فاعل فاعل افعل
 ما افعله و افعل به بونلر و زندر
 و موزونی نصر قراء کتب صحیح فلاح
 ضرب قتل ندم قعد خرج و غیر
 ذلك وزن دیمک فاء الفعلی فاعین الفعلی عین
 لام الفعلی لام اوله فعل کی موزون دیمک
 بونلر اولمیوپ غیر حرف اوله نصر و غیر لریکی
 صیغه ده جمله الفاظ مفرد در تنثیه و جمع یوقد
 اون اوچ اسم و اون اوچی فعل اسمده اخبار لق
 و انشالق اولمز زیر اجملتک صفتدر بلکه فعله
 اولوریدیسی احبار در ماضی مضارع جحد مطلق
 جحد مستغرق نفی حال نفی استقبال تأکید نفی
 استقبال التی انشادر امر غائب نفی غائب
 امر حاضر نفی حاضر فعل تعجب اوله فعل تعجب ثانی

اخبار شول کلامه دیر لکه صدق و کذب احتمالی
 اوله کلام نسبه خارج تطابقه اوله تطابقه
 انشا شول کلامه دیر لکه صدق و کذب ا
 احتمالی اولیه بشی منفیدر لم یفعل لما یفعل
 ما یفعل لا یفعل لن یفعل ای کسی مثبت در فعل
 یفعل منفی شول کلامه دیر لکه کند یسند
 بر شیتک بر شیه عدم ثبوتیه حکم اوله
 مثبت شول کلامه دیر لکه کند و سنده بر
 شیه ثبوتیه حکم اوله پس مدکی منفی
 و مثبت انشا اولان یرلرده و اخبار یله انشا
 لک شانندن اولیان یرلرده متصور دکدر
 زیرا حکم اولان یرلرده اولور **فصل** فعل
 فعل ماضی معلوم مفرد مذکر غائب معنی
 اشلدی بر غائب ارچمش زمانده مجرولده
 اشلندی ماضی لغته سابق دیمکدر
اصطلاحده ماد دل بمادته علی معنی وجد
 فی زمان الماضی یعنی شول فعلده ماد سیله

بر حدیثه دلالت اندیکه اول حدث زمان ماضیده
 بولندی معلوم لغته بلن شی دیمکدر اصطلاحده
 ما اسندالی الفاعل یعنی شول فعلده فاعله
 اسناد اولنه نحو ضرب زید عمرو و مجرول لغته
 بلنن شی دیمکدر اصطلاحده ما اسندالی المفعول
 یعنی شول فعلده فاعلی حذف اولنه مفعول
 انک یرینه قائم اوله و فعل ول مفعوله اسناد
 اولنه نحو ضرب عمروای ضرب زید عمرو
 اگر سئوال اولنه فعلک نسبی ماضی در
 یعنی لفظی معنی اسمی یکسمی جواب اولور
 بریسی دکدر بلکه ماد سیله هیئتک معنیه
دلالتدر ماددن مراد فاعلین لامدر و
 هیئتدن مراد بومنوال و زمرینه ترتیب
 حو و فیله حرکات و سکنا تدر و ماضی
 معناسنده اوج مذهب وارد در جیه و رعینده
 حدث زمان فاعل قایه نسبتدر و محققین
 عندنده حدث زمان فاعل معینه نسبتدر

و بر کوی عندند حدث فاعل مایه نسبت
و صیغه مطرده سنده معلومه و مجروله
اون دورت لفظ وارد غائب و غائبه محاب
و محاطبه او چر لفظ در و نفس متکلم یکیدر
بشی مرد دردی تشنه در بشی جدر نحو
فعل فعلا فعلا فعلت فعلتا فعلن
فعلت فعلتا فعلتم فعلت فعلتا
فعلتن فعلت فعلتا موزونی نصر
نصر نصر الی آخره معلومه علامت اولی
مفتوح مجروله مضموم در مجموعی صیغه
و آخری دورت یرده مفتوح یعنی غائب
غائبه نك مفرد لرنده و تشنه لرنده و برده
مضموم جمع مذکر غائبه و ما با قیلرنده
طغور یرده ساکن در معلومه و مجروله
بویله در فصل یفعل فعل مضارع معلوم
مفرد مذکر غائب معناسی شلر بر غائب ار
شمذیکی حاله یا کلچک زمانده مجروله اشلنور

مضارع لغتده مشابه دیمکدر اصطلاحده
مازل بمارته معنی وجد فی زمان الحال و الا
استقبال یعنی شول فعلدر ماد سینه بوجه
دلالت اندیکه اول حدث شمذیکی حالده
یا کلچک زمانده بولندی یا حود ما مشابه
الاسم الفاعل بزیاده احد حروف اتین لفظا
و معنای واستعمالا یعنی شول فعلدر که اولنده
اتین حرف لرنده بری ماضی اوزرینه زیاده
قلمغله اسم فاعله لفظده و معناده واستعمال
لده بگزیه و مجرور عندنده حال معناسیه
استقبال بیکنده مشترکدر بعض عندنده
حالده حقیقتدر استقبالده مجازدر و بعض
عندنده عکسله در و صیغه مطرده سنده
معلومه و مجروله ینه اون دورت لفظا
غائب و غائبه محاطب و محاطبه او چر لفظا
نفس متکلم یکیدر دوردی ظاهر مفرد در
واوچی تشنه بش جدر نفس متکلم بر در مفرد مذکر

و مؤنثه شاملدر و مع الفیر لفظی دخی بر در
تثنيه و جمعه مذکر و مؤنثه شاملدر و مؤنثه
دخی بویله در بواجلدن او توری خلاف قیاس
اوزرینه مضارع صیغه سی اون بر لفظدر
والا قیاس اون سکن لفظ ایدی نحو یفعل
یفعلان یفعلون تفعل تفعلان یفعلن
تفعل تفعلان تفعلون تفعلین تفعلان
تفعلن افعل نفعل موزونی یضرب
یضربان یضربون الخ معلومه علامت
ثلاثیه بر در مضارع حرفی مفتوح ایسه
معلومدر مضموم ایسه مجرولدر و رباعیلره
ینه بر در آخر کی حرفک ما قبلی مکسور ایسه
معلومدر مفتوح ایسه مجرولدر و تفعل تفاعل
تفعل بایلر زده ینه بر در مضارع حرفی
مفتوح ایسه معلومدر مضموم ایسه مجرولدر
و سائر با بلر زده علامت ایکیشدر در مضارعه
حرفی مفتوح و آخر کی حرفک ما قبلی مکسور ایسه

معلومدر و اگر مضارع حرفی مضموم ایسه و آخر
کینک ما قبلی مفتوح ایسه مجرولدر و مجموع صیغه
علامت لرینی بونه قیاسیه بل **فصل** فعلاً مصدر
مؤكد غیر متی مفرد اللفظ معنای شملک معنای
مصدری اولق اوزره و اگر مبنی للفاعل ایسه معنای
اشلیک و اگر مبنی للمفعول ایسه معنای سلیمک
و اگر حاصل بالمصدر ایسه اشلمدن حاصل ولان
اثر دیمکدر مصدر لفته محلی صدور دیمکدر اصطلاح
اسم الحدث جاری علی الفعل یعنی بر حدثک اسمیک
اول حدث فعل اوزرینه جاریدر و بعضی عندنه
اسم اشتق منه الافعال یعنی بر اسمدر کندیده
افعال مشتق قلنشدن و محققین عندنه هر
مصدر ابقاع معناسنده در معنای مصدری و احتیاج
جزئی تعبیر ایدر لکه معنای احتیاج جزئی ندر تَوَجَّهَ الْقَلْبُ
نَحْوَ تَوَجَّهِ الْقُدْرَةِ الْخَارِثَةِ إِلَى اِبْقَاعِ الْفِعْلِ وَالْإِلْفِ
عنه ایله تفسیر ایدر لر و مصدرک تثنيه سی و جمعی
اولد یغندن صیغه سی تصرف و لئما زریرا مفهومی

کلیه وضع اول نمشد مکر عدد یا نوع یا اسم فاعل
یا مفعول معالرنده بری قصد اول نور سه بو
تقدیرجه تشیه و جعل نور و بعض صرفیتون
عندنده مصدر اسم فاعل و مفعول و زننده
کلور خوراض کاف عاقبه باقیه و مفتوح
مکروه معسوره میسوره و مبالغه و زننده کلور
خوتلعاب و دلایلی و تنصار معناسی قتی یردم
اتمکک و بصریتون عندنده مصدر اشتقاقه
اصلدر کوفیون عندنده فعل ماضی اصلدر لکن
کوفیون مذهبی مرجوحدر و مصدر لک موزونی
سماعیدر بر عددده منحصرد کلدر اولدیغندن
مجموعنه وزن تعبیر اول نور لکن سیویه او تور
ایکی وزن قیاسیه بولشددر نحو قتل فوق
تسفل رحمة نشدة کدره دعوی
دکری بشری لیان حرمان غفران بزوان
طلب حنوق صغر هدی غلبه سرقة
زهاب صراف سؤال رهاق درایه

دخول قبول وجیف صهوبه مدخل
مرجع مسعاة محدة ابن حاجب بغایه
کراهه رباده ایلک **فصل** فاعل اسم فاعل
مفرد مذکر معناسی شلیجی برار فاعل لغتده
اشلیجی اصطلاحده اسم مشتق من معلوم
المضارع لمن قام به الفعل بمعنى الحدوث یعنی بر
اسمدر فعل مضارعنک معلومندن مشتق
قلنشددر بر ذات ایچون که حدث انکله قائمدر
حدث بمعنی الحدوث قیدی صفت مشبهه در
احتراز ایچون زیر اکندی ثبوت معناسنه در
تعریفده بوجهتدن غیری تغایر یوقدر و ثبوتده
انتقال اولماز مکر شدوزا اما حدوثده اصل
انتقالدر نحو اکل شارب سارق قارق قاتل
ضارب بعض کره ثبوت معناسنه کلور نحو مؤمن
متقی فاجر فاسق و بعض کره اسم فاعل مبالغه
اوزانی اوزرینه کلور نکم کلجیدر و صیغه
متفقده سنه اون لفظ وارددر نحو فاعل فاعلان

یا فاعلین فاعلون یا فاعلین فَعَال و فَعَلَ و فَعَلَة
 قاعلة فاعلتان فاعلات و فواعل موزون نصر
 تا صران صیغه ده ایکه مفرد ایکه تشبیه التجمع
 وارد در ویدی مکسر ایکه مصحح در بر مفرد
 بر تشبیه بر جمع مصحح اوچ جمع مکسر مذکر در
 و بر مفرد و بر تشبیه و بر جمع مصحح بر جمع مکسر
 مؤنث در لر مصحح دیمک مفرد لفظی جمع علامتی
 کلمه تغییر اولمیه حروف تدا حلیل یا خود
 حرکاتک احتلافیه اما مکسر بونک خلافتنه که
 قامل اولنه **فصل** مفعول اسم مفعول مفرد مذکر
 معناسی شلیخی برار لغت معناسیخه و اصطلاحه
 اسم اشتق من مجهول المضارع لمن وقع علیه
 الفعل یعنی بر اسم در فعل مضارع مجهولند
 مشتق قلند در بذات ایچون که آنک اوزینه
 حدث واقعد و وزن غالباً مفعول در بعض
 کوه فعیل قیل کی و بعض کوه فَعُول عفوری
 کلور و مزید ائده مشتق اولدیغی کندی مضار

عسک مجهول و زنی اوزینه واسم فاعل معلوم
 وزنی اوزینه در الا مشوق در وار که مضارعت
 حرفی یرینه بریمی مضمومه وضع اول نور نحو مکرم
 یکرم یرنده در اسم فاعل ایسه آخر کی حرفک ما
 ما قبلنک کسر یله در مضارع معلومه کی اسم مفعول
 ایسه فتحیله در مضارع مجهولده کی و مفعولک
 صیغه متفقہ سند یدی لفظ وارد در نحو
مفعول مفعولان یا مفعولین مفعولین
یا مفعولین مفاعل مفعولة مفعولتان یا مفعولتین
 مفعولات موزون منصوم منصوران اه صیغه
 ایکه مفرد ایکه تشبیه اوچی جمع ایکه مصحح در بر
 مکسر در و بر مفرد بر تشبیه بر جمع مصحح و بر
 جمع مکسر مذکر در لر بر مفرد بر تشبیه بر جمع
 مصحح مؤنث دیر لر اما مزید ائده فاعل و مفعولک
 صیغه سند التشر لفظ کلور **فصل** لم یفعل
 لفظ مضارع معنا ماضی فعل جحد مطلق معلوم
 مفرد مذکر غائب معناسی شلمدی بر غائب

کجش زمانده لما یفعل لفظ مضارع معنا ماضی فعل
 حمد مستغرق معلوم مفرد مذکر غائب معناسی هیچ
 یزدم اتمد بر غائب کجش زمانده مایفعل فعل
 مضارع نفی حال معناسی شلمز بر غائب ارشمد یکی
 حالده لا یفعل فعل مضارع نفی استقبال در لن
 یفعل تاکید نفی استقبال معناسی البته شلمز
 کلجک زمانده بونلر اصلنده مضارع در لکن لم
 ولما داخل ولد قلرنده مضارع معناسی ماضیه
 قلب اتدکد نصکره ماضی معناسی نفی ایدر لر
 لکن لما وقت انتفادن بر و وار منه ماضی تکلم
 وقتنه دک نفی اتدیکچون حمد مستغرق دندلی
 و مضارع حال معناسیله استقبال معناسی
 بیکنده مشترک در ما داخل ولد قدده حال نفی
 اتدیکچون نفی حال دندلی ولا استقبال نفی
 اتدیکچون نفی استقبال دندلی ولن استقبالی
 تاکید وجهی وزرینه نفی اتدیکچون تاکید نفی
 استقبال دندلی صیغه لک تصرفاتی مضارع

کبدر ولما یلله لما مضارع ساکن ایدر لر ولن
 نصب ایدر وما یلله لا تک دخولرنده صکره
 حال وزرینه مرفوع باقی قلور **فصل** لیفعل
 فعل امر غائب معلوم مفرد مذکر معناسی اشله
 سوک بر غائب ار لا یفعل فعل نهی غائب
 معلوم مفرد مذکر معناسی اشله سک بر غائب
 ارا یکسده فعل مضارع نک غائب و غائبه سنده
 مشتق در لر انکچون صیغه متفقہ لرنده معلومه
 و مجهولده التشر لفظدن زیاده یوقدر نحو لیفعل
 لیفعلا لیفعلوا التفعول لتفعلا لیفعلن بر مفرد
 بر تشیه بر جمع مذکر غائب در لر و اوچی موثث غائبه
 در لر **فصل** افعول فعل امر حاضر معلوم مفرد مذکر
 مخاطب معناسی اشله سن بر حاضر ار لا تفعل
 فعل نهی حاضر معلوم مفرد مذکر مخاطب معناسی
 اشله سن بر حاضر ار فعل مضارع نک مخاطب
 و مخاطبه و نفس متکلم لرنده مشتق در لر انکچون
 صیغه متفقہ لرنده معلومه و مجهولده سکر

لفظ وارد در نحو افعل افعلوا افعلی
افعل افعلن لا افعل لن فعل متكلم لرك
معنای فعل امر مخاطب معلوم نفس متكلم
واحد سیله بین بن یا حود مع الغیر اشلیه
رؤز بر مجرول لتفعل لتفعلا لتفعلا لتفعلا
لتفعلا لتفعلا لا تفعل لن فعل متكلم لرك
معنای فعل امر مخاطب مجرول نفس متكلم
واحد اشلیه بین بن یا حود مع الغیر اشلیه
لم بر نهی لا تفعل لا تفعل لا تفعل لا تفعل
لا تفعل لا تفعل لا افعل لا تفعل متكلم لرك
معنای فعل نهی حاضر معلوم نفس متكلم واحد
اشلمین بن مجرول اشلیمین بن یا حود مع الغیر
اشلمیه یز بر مجرول اشلیمیه یز بر مفرد بر تشیه
بر جمع مخاطب در لر و اوچی مخاطبیه در لر و اکیشر
متكلم در لر معلومه و مجرولده امر و نهی غائبه
لام و لا و نهی حاضره لا فعل مضارع یعنی ساکن
ایدر لر و امر حاضر ساکن در کوفیون عندنده

مقدر لا مله و بصریون عندنده و قفده او توری
سکون او زرینه مبیندر و معلوم اوله که
امر لغتده حادث و تکلیف معناسنه در
واحد سیله لفظ طلب به الفعل مطلقا
یعنی بر لفظه را نکله فعل طلب و لنور مطلقا
اما معانیین عندنده اگر امر ما مور او زرینه
کندی بنی عالی عدایدر سه امر در و اگر مساوی
عدایدر سه التماس در و اگر ادنا عدایدر سه
دعا در بوم متكلمك صفتی اولد و غنه بناء در
اما صیغه نك صفتی اولور سه تعریفی صیغه
يطلب بها الفعل مطلقا یعنی بر صیغه در
انكله مطلق فعل استكوز و نهريك تعریفی
بویله در لا فعل زرینه ترك تعبیر اول نور
ملاحظه اولنه **فصل** مفعول مضمر می
مفرد اللفظ معناسی اشلیمك یا خود اسم
مكان معناسی اشلیمك مكان یا خود
اسم زمان معناسی اشلیمك زمان لغتده

واصطلاحه اسم مشتق من المضارع مَكَان
 او زمان وقع فيه الفعل يعني براسمدر مضار
 عنك معلومندن مشتق قلتمش اوله بر مكان
 يا زمان ايچون كه حدث اولكانده يا زمانده
 واقع اوله و بومصدر قياسيدركند و مضار
 عنك عين الفعلنه نظرا و لنوران شا الله
 اقسا ملر حفظ اولند قد نصكره مقصوده
 محلى بياني كلكدر و صيغه متفقه سي
 اوج لفظدر نحو مفعول مفعلان يا مفعولين
 مفعلات بر كوي مرحوم صرف كفايه سنده
 جمع مفاعيل ~~كلورده~~ كلورديدي يعني
 اشليجك مكانلر يا زمانلر اما مريدات
 بابلرنده مصدر ميمى اسمى مكان اسم زمان
 اسم مفعولك وزنى اوزرينه درلر نحو مكرم
 و متدخرج **فصل** مفعول اسم الت مفرد معنا
 اشليجك برالتدر لغته ما يعالج به الفاعل
 الى المفعول به در اصطلاحه اسم مشتق

من المضارع لالله يعني براسمدر مضارعه
 مشتق رالت ايچون و متعدى اولان ثلاثينك
 غير سنده بنا اولمز و اوزانى اوچدر نحو مفعول
 مفعال مفعله يملك كسريله و فانك سكونيله
 اصل و لكيدر و صيغه متفقه سنده ينه اوج
 لفظدر نحو مفعول مفعلان يا مفعولين مفعلات
 و بر كوي عندنده ينه جمع مفاعيل كلور و شاذ
 اوزرينه التى اسم قدر مفعول و زننده يملك
 و عينك ضميله و فانك سكونيله كلام عربيه
 مستعملدر نحو مُسْقَطٌ مُنْجَلٌ مَدَهْنٌ مُدَقُّ
مُكْحَلَةٌ مُخْرَضَةٌ **فصل** فعلة فانك فتحيله
 مصدر بناء مرفه مفرد معناسى بر كره اشلمك
 فعلة فانك كسريله ايكسند عيناك سكونيله
 مصدر بناء نوع مفرد معناسى بر درلر لو اشلمك
 لك مرفه لغته كره و نوع لغته درلر لو معناسنه
 اصطلاحه مرفه اسم دل على كتيه الحدث
 يعني بر مصدر در كه حدثك كيتنه دلالت

ایدر و نوع اسم دل علی کیفیت الحدیث یعنی بر
مصدر که حدثك کیفیتنه دلالت ایدر
مره ایله نوعك ثلاثین بنالری میمینك
غیرا ولان مصدر ثالثه نظر اول نور تاسی
یوق ایسه اوزرینه تاز یاده قلنور و اگر
وار ایسه بناء مره ده اولنه بر لفظ مره یا
واحد ز یاده قلنور و بناء نوعه شدیده
یا ضعیفه یا حسنه یا قبیحه ز یاده قلنور
و مزیدانده ایکسندده اخرنده تاز یاده قلنور
یوق ایسه نحو اکرامه واستحراحه و صیغه
متفقہ لری سماعا و جر لفظ در نحو فعله
فعلتان یا فعلتین فعلات نوع فعله فعلتان
یا فعلتین فعلات **فصل** فاعیل اسم تصغیر
مفرد معناسی استلجك برار لغتده کوچك
دیگر اصطلاحده اسم زید فیه یاء لتدل
علی تقلیل یعنی بر اسم در کند سنده بر یا
زیاده قلندی شیك تقلیل دلالت

اتسون ایچون تقلیل تحقیر و تقریبه تعیم
اول نور زیر امکبری مصغر قلمدن عرض اوج
شیك بر رسید را و لکی کثرتی توهم
اولنا شیك تقلیلنی بیاندر غالباً جمعه
و جمعه مشایه اولان یرلرده اولور خود ریه
و غلیظه ایکنی عظمتی توهم اولنان شیك
تحقیرینی بیاندر غالباً علمده واسم جندده
اولور نحو حمید ورجیل بعض کره اسماء
مشتقاتده اولور لکن حقارت و عظمت
توهم اولنمیان یرده معلوم اولور نحو صیرب
مضرب اوجنی بعد توهم اولنان یرده
شیك تقریبنی بیاندر غالباً ظرفده اولور
نحو قبیل و امیس و بعض کره تصغیر تعظیم
ایچون بنا اول نور خود ویهیه و بعض کره
شقت ایچون نحو یابنی و ثلاثیده ورنی
فعل رباعیدن فاعیل و جموعندن صغه
متفقہ سنده اوجر لفظ در نحو فاعیل فاعیلان

يا فاعلين فعيلات موزونلرن قياس ايله
فصل فعلی اسم منصوب مفرد مذکر معناسی
 اشتمکله منسوب برار منسوب لغتده
 اسم مفعول وزننده نسبت اولنان شی
 دیمکدر اصطلاحده اسم لاحق باخره یاء مشدده
 للنسبه الیه یعنی بر اسمدر اخرینه بر شدلی
 یاز یاده اولدی کندیه نسبت اولنسون
 ایچون یا و حدة و مبالغه وزائده خارج
 قلدی مثالری ترتیب اوزینه رومی احرری
 کرتی واسم منسوبدن غرضینه اوج شیک
 بر سید را و لکی منسوب منسوب الیهک
 تحتده قلمقدر خوها شی ای منسوب
 الی الهاشم ایکنی منسوی منسوبک الیه
 اولان بلده نک التند قلمقدر نحو مدنی
 مکی بوسنوی اوجینی منسوبی منسوبک
 الیهک صفتند قلمقدر خور قیقی حقیقی
 وصیغه متفقہ سندہ الی لفظ وارد رخوا

فعلی فعلیان یا فعلیتین افعلیون یا افعلیین
 فعلیه فعلیتان یا فعلتین افعلیات وموزونلرنی
 بونه قیاس ايله **فصل** فعول و فعیل هربری
 اسم فاعل واسم مفعول ولور نحو غفور بمعنی
 فاعل و حمول بمعنی مفعول و رحیم بمعنی فاعل
 و قتل بمعنی مفعول صیغه متفقہ لرندہ
 التشر لفظ کلور بلا جموع المکثر نحو فعول
 فعولان یا فعولین فعولون یا فعولین فعولة
 فعولتان یا فعولتین فعولات و فعیل بونه
 قیاس ايله در و موزونلری کذلکدر **فصل** فقال
 اسم فاعلک مبالغه سیدر لغتده بحسب
 الکیف قوی یا قتی لین اشلیجی و بحسب الکم
 کثیر و جوق اشلیجی و اصطلاحده اسم مشتق
 من معلوم المضارع لذات قام به الفعل بمعنی
 الحدوث مع المبالغه وصیغه متفقہ سندہ
 ینه الی لفظ کلور نحو فقال **فعل** فقالان
 یا فعالین فعالون یا فعالین فعالة فعالتان

باب الفه ايله اسم فاعل

يا فعالتين فعالات وموزونلريني قياس ايله
واوزاني سماعيدراون بش قدر در غفور
قدير صبار مجذوم صديق كيار طوال يقظا
غفل علامه درايه فروقه ضحكه اول فتح
حاييله وثاني سكونله بمحذامة مقام معطر
مرحوم برکوي بوفصلي صيغة مختلفه ده
ذکر ايلدي اسم فاعله مفعولدن خارج
اولدكلرايچون **فصل** افعال اسم تفضيل مفرد
مذكر معناسي قتي اشليجي رك برارولغته
زياده ويك معناسنه در اصطلاحده اسم
مشتق من المضارع المعلوم لذات قائم معه
الفعل بمعنى الحدوث زياده على الغير يعني
براسمدر معلوم اولان مضارعدن مشتق
قلمشدر بر ذات ايچون كه انكله فعل قائم
غيرينك اوزرينه زياد لغني افاده ايچون
وانحق ثلاثيدن بنا اولنور وشول ثلاثيدن
بنا اولنور كه كون وعيب وليه زير ابونلردن

به تقدم اولندي ترتيبى
چون فاعل ذاتيه مبالغه
ساقية ترتيبه مقدم
تبه تقدم وضع
جه اولدي

مطلب اسم تفضيل

فاعل ايله
غندون فعل خبر
تقديم اولندي

صفت مشبهه غالبابنا اولنور اما الحق
واجهل واضل شاردر وزني افعال دن غير
اشدلمدى هرنك وعينك فتحيله وفانك
سكونيله استعمالى وچ شينك برتسيله در
الف لام ايله يا اضاقله يا من ايله مفضل
ومفضل عليه معلوم اولسون ايچون وصيغه
متفق سنده التي لفظكلور خوا فعل
افعلان يا افعلين افعلون يا افعلين فعلى
فعليان يا فاعلين فعليات موزونلريني
بونه قياس ايله **فصل** ما افعله فعل تعجب
اول مفرد مذكر غائب معناسي عجب اشدلى
بر غائب **فصل** و افعول به فعل تعجب ثاني
مفرد مذكر غائب معناسي نه عجب اشدلى
بر غائب و افعول به يا اضاقتي بياضيه ايله
لغته امور غريبه ادراك عندندة نفسك
نفعالنه ديرلر اصطلاحده ما وضع لانشاء
التعجب يعنى بر فعلدر كه تعجبك حصوله

مطلب فعل تعجب

دلالت ایچون وضع اولمشد کرک متکلمدن
وکرک محاطیدن وکرک غائبیدن صادر اولسون
وتعجب اول افعال باینک ماضی سندن منقولدر
یعنی ما افعله ده اولان سیبویه عندنده

موصوله و افعال فعال بایدن ماضیدر
و ضمیر قبل النقل منصوب متصل ایدی و تعجب
ثانی امر حاضرک معلومندن منقولدر یعنی
و افعال به افعال بایدن امر حاضر دروبا

ضمیر مجرور متصل ایل قبل النقل اگامتعلقدر
و معنای بر در الا شوقدر وار که ثانیده
تعجب زیاده در و بونلرده انجق تلامشیدن
بنا اولنورولون و عییدن بنا اولنرلر ما
ما احمره دنلر و بونلرک نصر فلرنده اصل
صیغه تغییر اولنر بلکه تشبیه و جعلی
مذکر و مؤنث لری انجق ضمیر ایل در و صیغه
متفق لرنده اون دورث لفظ کلورخو
ما افعله ما افعلهما ما افعلهم ما افعلهما

ما افعلهما

ما افعله ما افعلهما ما افعلهما ما افعلهما

خنی می